

Akiknek semmi nem jó

Ha nem lennének a mai fiatal népi rendszerünknek bírálói, ki kellene találni, sőt meg is kellene fizetni az ilyeneket. S ebben nincs frázis egy szikrányi se. Sokat, igen sokat köszönhetünk azoknak, akik valamilyen formában mindig jeleztek, ha a nagy ország-építő lendület közben néha elvetették a súlykot, vagy véletlenül vakvágányra akartunk kanyarodni. Az indítékok nyilvánvalóan elűtötték egymástól: a munkás nyelvet leggyakrabban a felelősségtudat és az aggodás oldotta meg, politikai ellenlábasaink meg inkább osztályhelyzetükből fakadóan helyezkedtek opozíciós álláspontra. De a lényeg az, hogy akarva-akaratlanul segítettek nekünk meglátni és korrigálni a tökéletlenségeket.

Vajon mikor lő túl a célion, s válik visszatetszővé a társadalomkritika? Amikor öncélú kezd lenni. Amikor csak a melléfogásokat, csak a rossz intézkedéseket hánytorgatja örökre, gúnyolódva, rosszulindulatú beállítással, ráadásul eltúlozva azokat. Tehát amikor a jobbító szándéknak még az árnyékát sem lehet szavaikban észrevenni, vagyis nyilvánvalóan annak dokumentálására megy a játék, hogy a szocializmus nevéseges és életképtelen rendszer. Ez persze durva rágalmazás lenne, hiszen a nagyszerű tények számbelileg is fölényesen verik a hibákat, amelyek általunk is gyűlölt, gyomlálendő vadhajtatunk. Huszonöt év alatt nemcsak az országot mostuk ki a koromból és a piszokból, hanem lakóiba emberi méltóságot, életörömet, jövőbe vetett hitet palántáltunk. Látja, tudja ezt népünk színe-java, becsüli is, amit színe-kézével és gondolkodó fővel megalkotott, mégis úgy tűnik néha, mintha a disszonáns hangok elnyomnák a józan megítéléseket. Szó sincs róla, nem a megnyugtató és elbizakodottságot élesztő panegirikusokat hiányoljuk, hanem az árnyok elitolódását tartjuk érthetetlennek.

Többen megállapították már, hogy „a mi lassan or-

szágos méretű hőbörgésünk valamiféle nemzeti sajátosságnak mondható”. Igaz-e ez vajon? Mi tagadás, bizony elég hamar „berág”, divatos szóval élve gyorsan felmegy a stressz a magyarságban. Udvariatlan a bolos? — „ilyen a szocialista kereskedelem”. Sokat keres a segédmunkás? — „itt mindenkit megfizetnek, csak engemet nem”. Zsúfoltság van a buszon? — „ki törődik manapság a dolgozók kényelmével”? Nincs a lottón ötös találat? — „csalás az egész”. Az autó lefőcsköl a gyalogost? — „ebben az országban minden disznóságot el lehet követni büntetlenül”. Felírja a rendőr az ittasan vezető sofőrt? — „ezt tudják csak, örökké zaklatni az embereket”.

Szóval az isten se lélne kedvünk. Ahelyett, hogy örülnénk a sokszínű, izgalmas dús életnek, embertársaink milliárdféle gondolkodásának és vérmérsékletének, meggondolatlanul belefektetnénk őket a magunk Prokrusztész-ágyába, a magunk — olykor kicsinyes — normáihoz szabnánk az ő életüket. Csak hogy ez lehetetlen és nevetséges is. Az ilyen megoldási formába az emberek és az esetek legtöbbször csak erőszakos módon kényszeríthetők bele.

Nincs más megoldás, mint meghallgatni az észrevételeket és — ha szükséges — intézkedni. A szocialista erkölcs és együttélés szabályai szerint. De ha jogtalanul és csupán rossz szokásból hözöng valaki, annak jobb, ha kerek-kurtán megmondjuk: nincs igaza. Szaladozik majd panaszkodni felettes fórumokhoz? Reméljük, ott sem „ugranak már be” az ilyenek, s kevesebb lesz a fölösleges akta és peres ügy. Aki pedig nem bír mérgeződés nélkül élni, illetve minduntalan és fölöslegesen belelovalja magát a hibakeresésbe, az magára vessen. A társadalomnak nem lesz ideje olyan „fájdalmakkal” foglalkozni, amelyek az egyén jóindulatával, önfegyelmével már eleve megszüntethetők.

F. N. I.

IGAZSÁGOS MEGOLDÁST!

Garázsok ügye — Különös eljárás

„Felszólítjuk, hogy az Ön által bérelt garázs további használatára a kerületi tanács vb lakás- és helyiség-gazdálkodási osztályától saját érdekében nyolc napon belül kérje a garázs kiutalását, mellyel házkezelőseinket bérleti szerződés megkötése végett szíveskedjék felkeresni. Amennyiben felszólításunknak nem tesz eleget, bérleményét felmondjuk, H. K. vezető.”

A fenti szigorú sorokat februárban vagy 240 szegedi garázstulajdonos kapta meg. Nem tévedés, nem bérlet, hanem tulajdonosok, akik három-négy, vagy még több esztendeje építettek állami engedéllyel, az ingatlankezelő vállalat beleegyezésével garázst Szegeden. Természetes, hogy meglepődtek, majd elcsodálkoztak, sőt később haragra gerjedtek. Hiszen úgy tudták, hogy a legszabályosabb körülmények között építették garázsukat és az jogosan őket illeti. Annál inkább, mert érte havonta kifizették a meghatározott díjat. Államosítják a garázsokat? — de milyen alapon? — szegezték a kérdést először az ingatlankezelő képviselőinek, majd később az újságíróknak.

A kérdést illetékesnek, dr. Tóth Lászlónak, a Szeged m. i. városi tanács igazgatási osztályvezető-helyettesének továbbítottuk. Tőle aztán sikerült megtudni az előzményeket. A tanács igazgatási osztálya az év elején elhatározta, rendezi a garázsok ügyét, mert azok többségét kiutaló határozat nélkül használták. Sőt akadnak olyanok is, akiknek nincs gépkocsijuk, manipulálnak, adják-ve-szik stb. a garázsokat. A törvények lehetőségeit nyújtának a megoldásra, hiszen — mint dr. Tóth László említette — az autók államjellekre építkeztek, tehát az építményük tulajdonjogát az állam nyeri el.

Lehetséges, hogy a 240 garázstulajdonos, vagy legalábbis garázshasználó között vannak túlzottan üzleti szel-

leműek is. Kétségtelen az is, hogy a tanács rendeletek figyelembevételével indította el az akciót. Sajnos, úgy tűnik, hogy a jó szándék, illetve a rendezés nem valami jó módszerrel párosul... Miért? Csupán egyetlen példát vegyünk alapul. Egy négy évvel ezelőtt épült garázs tulajdonosa annak idején be-ruházott 10 ezer forintot. Körülbelül 48 forintot fizetett havonta területkezelési, vagy bérleti díjként. Aki kic-
csit is ért a joghoz, rögtön észreveszi (ezt maga Tóth László is elárulta), ez az összeg hozzávetőleg a bérleti díjjal egyenlő. Fura megoldás: szabályos engedéllyre épített garázsért (amelyért az építető fizetett mindent) évek során bérleti díjat is beinkasszál az IKV. De a tulajdonosi köteleességeket nem az IKV, hanem a garázshasználó gyakorolja! Vagyis fenntartja, javítja építményét, pénzt költött rá.

A felszólítás úgyesen megkerüli a lényegét, nem beszél arról, hogy milyen jogviszony, milyen törvény alapján kívánja a jogi „szalto mortálét” elérni. Akik kap-

ják, gondolhatják: csak úgy; illetve a hatóság hatalmából. Az IKV négy esztendővel ezelőtt, vagy még korábban nem vette észre, hogy Szegeden százával épülnek a garázsok rendezetlen jogi körülmények között. De amit évekkel ezelőtt elmulasztott, most egy rövid, pár soros levélkével nem lehet „helyrehozni”. Nem lehet néhány hasznát húzó miatt minden garázspépítőt sújtani, pláne úgy nem, hogy anyagi áldozatuk ne térüljön vissza. Erre még az sem vigasz, hogy az „utórendezés”, s egyáltalán a jogi helyzet tisztázása most már nem halasztható, hogy a garázshasználók, akik megkapják a kiutaló határozatot, majdan kárpótlásra tarthatnak igényt. Úgy hisz-
szük, nekik nem igényre, hanem igazságos megoldásra van szükség, amely sem őket, sem a tanácsot nem hozza hátrányos helyzetbe; amely megfelel a törvényeknek, s az emberek érdekeinek. A jó-hiszemű építetőknek, akik nem saját hibájukból csö-
pentek ilyen visszás ügybe.

Matkó István

A szaktárgyi vetélkedők győztesei

A közelmúltban fejeződött be Szegeden az általános iskolások szaktárgyi versenyének döntősorozata. A nyolcadik osztályosok kémiai vetélkedőjét Ötvös Éva (Mező Imre iskola), a hetedik osztályosok magyar nyelvi versenyét Kovács Zsuzsa (Madách iskola), a nyolcadik osztályosok magyar nyelvi versenyét pedig Tóth Márta (Madách iskola) nyerte.

A nyolcadik osztályosok történelmi vetélkedőjén Serfőző Zoltán (Ságvári gyakorló), a hetedik osztályosok matematika versenyének döntőjében Szőgi István (rókusi iskola) lett az első. A nyolcadikok közül Csendes Tibor (Béke utcai iskola) bizonyult a legjobb matematikusnak, Ludányi Zsuzsa (Mező Imre iskola), a legjobb földrajzszakos, Vecsernyés Péter (tanárképző 1. sz. gyakorló), a legjobb fizikusnak és Pálfi Ágnes (Ságvári gyakorló) az élővilág című tantárgy legjobb ismerőjének.

Az orosz nyelvi versenyt két kategóriában rendezték meg. A hetedik osztályosok „normál” tagozatú versenyét Fenyvesi Erzsébet (tanárképző 1. számú gyakorló), a nyolcadik osztályosok „normál” vetélkedőjét Zágó Mária (Béke utcai iskola) nyerte. A tagozatos osztályok diákjai közül Ponicsán Katalin (Mező Imre iskola) a hetedik osztályosok, Szűts Marcella (Gutenberg iskola) a nyolcadik osztályosok döntőjét nyerte.

Szegedi siker az orosz nyelvi versenyen

Pénteken a Barátság Házában Lugossy Jenő művelődésiügyi miniszterhelyettes nyitotta meg az országos középiskolai tanulmányi verseny orosz nyelvi szakközépiskolai döntőt. A versenyfeladat kiértékelés és társalgás volt. A bíráló bizottság a déli órákban már eredményt is hirdetett: első helyre Zsák János, a szegedi Körösy József közgazdasági szakközépiskola IV. osztályos

tanulója került. Jutalmul az MSZBT országos elnökségének díját, repülőgépes moszkvai utazást nyert. A második Szabó Erzsébet, a nyíregyházi közgazdasági szakközépiskola tanulója, a KISZ Központi Bizottság kéthetes balatoni jutalomutitját nyert, a harmadik helyezett Voszko-venko István, a kazincbarcikai vegyipari szakközépiskola tanulója egyhetes balatoni jutalomutitját nyert.

Zöld karton a piros bársonyon

Megfaggatják a színháznézőket

Angliában csináltak először ilyesmit, meg — egy francia kiadvány szerint — Lengyelországban. Újabbban pedig a hazai tájakról érkeznek hírek, hogy bizonyos kérdőívek azt tudakolják, ki miért látogatja a színházi előadásokat. A pódiumról elhangzó szavak vonzóak-e, avagy a primadonna csinos lába, páholyra, karzatra egyformán záporozó mosolya a csábító...

Az említett példák nyomán most a szegedi nézőket is megfaggatják. Nem kevesebb, mint 10 ezer zöld kartonlap viseli magán a fő- és mellékérdéseket, amelyek — szakszerű összeállításban — éppen tízenhat választ várnak.

Az első érdeklődés a bérletbirtoklásra vonatkozik; magyaráz arra, van-e állandó látogatójegye a Szegedi Nemzeti Színház tisztelt vendégének, avagy nincs. A következő választ szintén egyszerű lesz megadni, hiszen egy rövidke vonal vagy egy kis karika, és a faggatózók már tudják, hogy milyen előadások közönségét szaporította a megkérdezett.

És így tovább! Feleletet kell adni a nézőnek arra, hogy miképp értesült a színház általa a megnevezett újdonságáról, hogyan vette je-

gyét vagy bérletét, melyik műfajt kedveli leginkább, s végezetül be kell még valania, hogy férfi-e, nő-e, fiatalabb-e, idősebb-e, s hogy milyen iskolai végzettséggel rendelkezik.

A zöld kartonokat Mocsár Gábor „Mindenki városa” című darabjának ma esti premierjén helyezik el a színház nézőterének pirosbársony ülésein, majd ezt követően még a „Mindenki városa” tíz és a korábban bemutatott „Sakk-matt” négy előadásán kéri ki a nézők írásos véleményét.

Hogy tulajdonképpen mi szükség van a szegedi nézők ilyen egyetemes kikérdezésére?

A szociológiai vizsgálat készítő — Kulka Eszter, a színház lektora, és dr. Szent-irmai László, az egyetemi könyvtár tudományos főmunkatársa — szerint azért, hogy jobban megismerjék a szegedi publikumot. Pontos adatokat kapjanak a színházbajárás szokásairól, a nézők ízléséről, s tudomást szerezzenek a ki nem elégtett igényekről is.

Azt, hogy ez a zöldkartonos vizsgálat mennyire tudományos, igen jól jelzi a válaszok kiértékelésének módja: a tervek szerint a szegedi Kibernetikai Labo-

ratórium Minszk—22-es elektronikus számológépe dolgozza majd fel a szakszerűen előkészített — kódolt — adatokat.

Az összesített válaszok nemcsak a kérdezőknek, de bizonyára a kérdeztetelnek is érdekesek lesznek!

A. L.

Itt is működik már a Cooptourist

A tavaly létrejött Cooptourist, a magyar szövetkezetek utazási irodája a ME-SZÖV keretében Csongrád megyében is megkezdte működését. Az iroda elsősorban a különböző szövetkezetek — téveszk, áfészek stb. — tagságát szervezi útutlásra, kirándulásra, mégpedig egy-egy csoport érdeklődési körének, kívánságának megfelelően. Az országjárások útitervébe szakmai jellegű programot is szívesen fel-
vesznek, akár gyárak vagy

közös gazdaságok meglátogatását, akár egy-egy szakág, növénytermelés, kertészet, állattenyésztés tanulmányozását.

A Cooptouristnak saját és bérelt üdülői vannak Hévízen, Hajdúszoboszlón, Miskolc-Tapolcán, Aggteleken, ahol aránylag olcsó áron jó ellátásról, pihenésről és szórakozásról gondoskodik. Az utazási iroda foglalkozik csoportos külföldi — főleg szocialista országokba induló — társasutazások szervezésével is.

Költészetnap ünnepségek

A költészet napja idején, Csongrád megyei ünnepségeit ma, szombaton este a maki irodalmi est vezeti be. Az ünnepséget Czine Mihály irodalomtörténész nyitja meg. Részt vesz az asztalon Weöres Sándor, Ladányi Mihály, valamint Majláty Erik romániai magyar költő.

Az ünnepségek hétfőn Szegeden folytatódnak. Este 7 órai kezdettel a szegedi írócsoport, a tanárképző főiskola és a Bartók Béla Művelődési Ház — Benjámín László és Sánta Ferenc részvételével — Tavasz Magyarországon címmel irodalmi estet rendez. Bevezetőt mond Hegedűs András, a tanárképző főiskola főigazgatója. Közreműködik Balogh Emese, Bodor Tibor, Bitskey Károly, Gordon Zsuzsa, Kovács János, Stefanik Irén; Rendező: Vass Károly.

Másnap, kedden, az újszegedi November 7. Művelődési Otthonban Költők indulása címmel a szegedi írócsoport, a November 7. Művelődési Ház és a TIT szegedi szervezete rendez irodalmi estet 7 órakor. Bevezetőt mond Mocsár Gábor József Attila-díjas író, a szegedi írócsoport titkára. Az irodalmi esten részt vesz Anató Miklós, Kiss Anna, Kiss Benedek, Kovács István, Mezey Katalin, Szepesi Attila, Utassy József és Veress Miklós költők. A műsorban közreműködik Kovács János, Janka Béla, Papp János, a Szegedi Nemzeti Színház tagjai, Dunai Tamás és Pálfi Katalin, az Egyetemi Színpad tagjai, valamint Fekete Gizella, Molnár Judit és Novák Zoltán, a Minerva Színpad tagjai. Rendező: Pálfi István.

Ugyanezen a napon a Művelt Nép Könyvtár Szegedi Vállalat két főiskolai kollégiumban rendez író-olvasó találkozót. Sánta Ferenc a Majakovszkij kollégiumba, Csóori Sándor és Sumonyi Zoltán a tanárképző főiskola Petőfi Sándor kollégiumába látogat.

Szeged szobrai

Gellért püspök (980?—1046)

(215.) A püspöki palota épületiséje a Gellért püspököt ábrázoló szobor. Készítője: Ohmann Béla.

SZOMBAT, 1970. ÁPRILIS 11.

DÉLMAGYARORSZÁG 5